

NƏRMİN SÜLEYMANOVA
Azərbaycan Dillər Universiteti
Resid Behbudov kuc 134
narminnermin@mail.ru

FƏRMAN KƏRİMZADƏNİN “XALLI MARAL” POVESTİNİN İNTERAKTİV METODLARLA TƏDRİSİ ÜSULLARI

Xülasə

Fərman Kərimzadənin “Xallı maral” povestinin interaktiv metodlarla tədrisi üsulları 60-cı illərdə povest janrı geniş yayılmışdı. “Xallı maral” povestinin mövzusu kənd həyatından götürülmüşdür. Burada yazıçı müxtəlif problemlərdən söhbət açır. Əsərin baş obrazı Zəkəriyyədir. Yazıçı onun simasında düzgünlüyü, mərdliyi təbliğ edir. Əsərdə təbiətə sevgi və bağlılıq əks olunmuşdur.

Məqalədə povestin tədrisi zamanı müxtəlif interaktiv metodların istifadəsindən bəhs olunur. Dərs zamanı metodların seçilməsi bilavasitə əsərin janrına uyğun olmalıdır. Tədris zamanı bu povestə uyğun olan kublaşdırma, karusel, iki hissəli gündəlik metodlarından istifadə oluna bilər. Təhlil zamanı müxtəlif sualların verilməsi də metodlara aiddir. Bundan başqa, tədris zamanı cütlərlə iş, qruplarla iş üsullarından istifadə olunur.

Povestin ideyası dəqiq müəyyən edilir. Əsərin tələbələrdə yaratdığı təəssüratın dinlənməsi mütləqdir. Müasir dövrlə əlaqələndirmələr aparılmalıdır. Məqalənin yazılmasının əsas məqsədi tələbələrə tədrislə bağlı düzgün istiqamətlər verməkdir.

Açar sözlər: ədəbiyyat, povest, üsul, təbiət, tədris, mərhələ

Ədəbiyyatımızda “yeni nəsr” anlayışının yaranması və bu nəsrə təmsil edən yazıçıların yaradıcılıqları, bildiyimiz kimi, 1960-cı illərdən etibarən başladı. Sosializm cəmiyyətində baş verən proseslər ədəbiyyatda yeni obrazların, yeni insan duyğularının yaranmasını tələb edirdi. Ədəbiyyatımızda əsrlərlə kök salmış monoton ideologiyaları, şablon fikirləri, xarakterləri 60-cı illər nəslinə qəbul etmir, bu mövzular onları bir yazıçı kimi təmin etmirdi. Buna görə də onlar sosializmin “şişirdilmiş” qəhrəmanları əvəzinə ədəbiyyatda “kiçik” insan obrazının yaradılmasına can atırdılar. Belə obrazların qeyri-adi bacarıqları, istedadları olmurdu. Onlar həyat tərzi ilə heç kimdən fərqlənmirdilər və xüsusi ehtirasları yox idi. Bu insanların mənəvi dünyaları ilk baxışdan diqqəti cəlb etmirdi, yazıçı tərəfindən xüsusi vurğulanmırdı. Buna baxmayaraq, ədib onların daxili dünyalarına enməyi böyük ustalıqla yerinə yetirirdi. Sosial-mənəvi sıxıntılar ilə yaşayan bu insanların ədəbiyyata gətirilməsi sanki, dövrün tələbi idi. Ədəbiyyatda formalaşan “adi adam” anlayışı mənfi və müsbət qəhrəman anlayışlarını əvəz etmirdi. Bu insanlar sadəcə olaraq həyatımızda çoxluq təşkil edən və nə qədər sadə görünsə də, bir o qədər mürəkkəb psixologiyaya malik olan insanları ümumiləşdirirdi. Burada qeyd olunan adilik məfhumu daha çox real, həyatı keyfiyyətlərə yaxınlıq mənasına gəlirdi.

Azərbaycan ədəbiyyatının bu dövrü ədəbi-mədəni dəyərlərə qayıdış dövrü kimi səciyyələnirdi. Bu dövrdən etibarən dünya ədəbiyyatı geniş şəkildə tərcümə olunmağa, onun dəyərləri və simaları tədqiq olunmağa başlandı. Ədəbiyyatın mövzuları konkret adamlar idi, onların ruhi dünyası, mənəvi aləmi idi. Lakin sosializm realizmi yazıçılara bu barədə yazmağı qadağan etmişdi. Onlar ancaq əmək adamını, əmək həyatını, sosialist quruculuğunu təbliğ etməli idilər.

Ədəbiyyatda iki istiqamətdə cığır formalaşdı. Bu cığırlardan birini sosializmin dəyərlərini hərtərəfli şəkildə təbliğ edən “mühafizəkarlar”, digəri isə yeniliyi təbliğ edən “islahatçılar” idi. Bu iki nəsil arasında mübarizə yaranmışdı. Bu mübarizə həm də, kommunist dəyərlərlə yenilikçi nəsil arasında olan üstüörtülü mübarizə idi. Lakin partiya ideoloqları bu mübarizənin üzə çıxmasını istəmirdilər. Çünki bunun nəticələri onları qorxudurdu. Buna baxmayaraq, istər aşkar şəkildə,

istərsə də pərdə arxası bu mübarizə ədəbi prosesin əsasını təşkil edirdi. Bu proses sovet dövrü ədəbiyyatının yenilənməsinin, müasirləşməsinin təməlini qoydu.

1960-cı illər nəsrinin əsas janrı kiçik povest idi. Bu janr 60-70-ci illər ədəbiyyatında xüsusi janr hesab olunurdu. Adının qarşısında kiçik sözünün olması da təsadüfi deyildi. Bu dövrdə povest və kiçik povest kimi, jurnallarda çap olunan əsərlərin çoxu böyük nəsr klassiklərinin əsərləri ilə müqayisədə sadəcə iri həcmli hekayələr idilər. Hekayə janrı 60-cı illər ədəbiyyatında nisbətən zəif janr idi. Başqa sözlə desək, nəsrin yeniliyini əks etdirə bilən, dövr üçün aparıcı olan bir janr deyildi. Hələ müasir nəsrin formalaşdığı illərdə belə, hekayə janrı pyes və romanlardan geri qalırdı. Bunun bir sıra səbəbləri var idi və ədəbi tənqidimiz bu səbəbləri birbaşa olaraq sovet ideologiyasının yazıçılar qarşısında qoyduğu vəzifələrlə əlaqələndirirdi.

Ədəbi prosesə qoşulmuş gənc yazıçılar öz sənətkarlıqlarını, bədii ustalılıqlarını göstərmək üçün hekayə və povest janrlarından istifadə edirdilər. Çünki belə əsərləri, xüsusilə kiçik povestləri tez bir zamanda yazıb bitirmək, üzərində diqqətlə işləmək, təkmilləşdirmək olurdu. Kiçik povest janrının başqa bir üstünlüyü də onda idi ki, yazıçı balaca həcmli əsərlərdə öz həyat təcrübəsinin, biliyinin, əlində olan materialın sərhədindən çıxmır, süni uydurmalarından, yalançı təhkiyədən uzaqlaşma bilirdi.

1960-70-ci illər ədəbiyyatında povest janrı geniş yayılmışdır. İsi Məlikzadə, Mövlud Süleymanlı bu janrın gözəl nümunələrini yaratmışdılar. Povest sözünün hərfi mənası danışmaq, təhkiyə deməkdir. Epik növün ən geniş yayılmış janrlarından biri olan povest, hadisələrin təsviri baxımından hekayə ilə oxşardır. Buna görə də, ədəbiyyatşünaslıqda bəzən povestə böyük hekayə də deyirlər. Lakin onlar arasında çoxlu fərqlər vardır. Povest sözü rus dilindən olan “povestvovanie” sözündən götürülmüşdür və mənası yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, danışmaq, təhkiyə deməkdir. Hekayədən fərqli olaraq, povestdə bir yox, bir-biri ilə əlaqəli bir neçə əhvalatdan bəhs olunur. Hadisələr daha geniş planda təsvir edilir. Təbiət təsvirlərinə, obrazların təsvirinə daha çox yer verilir. Povestdə surətlərin sayı da hekayədən daha çox olur. Azərbaycan ədəbiyyatında povest janrının ilk nümunəsi M.F.Axundzadənin “Aldanmış kəvakib” əsəri hesab olunur. 1960-cılar nəsrinin nümayəndələri arasında İsi Məlikzadənin, Fərman Kərimzadənin, Sabir Əhmədovun povestləri daha məşhurdur.

Biz bu sahədə, heç şübhəsiz, Fərman Kərimzadənin də adını çəkməliyik. Ədəbiyyatımızda daha çox tarixi roman müəllifi kimi tanınan yazıçı bir-birindən maraqlı povestlər qələmə almışdır. 60-cı illərdə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuş Azərbaycan ədəbiyyatı onun yaradıcılığı ilə həm mövzu və ideya, həm də məzmun və forma baxımından zənginləşmişdir. Fərman Kərimzadə güclü xarakter yaratmağı, obrazları bir-biri ilə əlaqələndirməyi, bədii təsvir və ifadə vasitələrindən məharətlə istifadə etməyi yaxşı bacarırdı. Gənc nəslin tarix və vətən qarşısındakı mənəvi borcu onun povestlərində düzgün şəkildə təhlil edilirdi. Hadisə və əhvalatları inandırıcı şəkildə qələmə almaq Fərman Kərimzadə yaradıcılığının səciyyəvi xüsusiyyətlərindən idi. Böyük yazıçı əsərlərində dərin ictimai – psixoloji təhlil vermək qabiliyyəti ilə oxucunu özünə cəlb edirdi. Bu əsərlərin içərisində “Toy dövətnaməsi” və “Xallı maral” povestləri mövzu və ideya baxımından seçilən nümunələrdir.

Adı çəkilən nümunələrin hər biri tədris prosesində maraqla qarşılanır. İstər orta məktəb şagirdləri, istərsə də ali məktəb tələbələri tərəfindən sevilə - sevilə oxunur. Fərman Kərimzadə yaradıcılığı onların dünyagörüşlərində, bədii - estetik tərbiyələrində, ədəbiyyata olan maraqlarının artmasında dərin izlər buraxmışdır. Onun əsərləri daha çox ali məktəb proqramlarında yer almışdır. 60-cı illər ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi kimi yazıçının povest və romanları tələbələrə tədris olunur. Bu əsərlərdən biri də “Xallı maral” povestidir. Povestin tədrisi barədə danışmadan əvvəl onun süjeti, mövzu və ideyası barədə bir qədər məlumat verək.

“Xallı maral” povesti 1969-cu ildə qələmə alınmışdır. Mövzusu sovet dövrü kənd həyatından bəhs edir. Povestin əsas obrazı Zəkəriyyədir. O, dövlət tərəfindən mühafizə olunan maral qoruğunu idarə edir. Burada saxlanılan maralların hər biri onun üçün doğmadır. Onun həyat yoldaşı Zinyət də hər sahədə ona dəstək olur. Lakin yuxarı orqanlarda çalışan Bilal, Səfərəli kimi insanlar bütün qayda – qanunları heçə sayaraq xarici qonaqlar üçün bu marallardan ovlamaq fikrinə düşürlər. Bu barədə əsərdə Səfərəli və Zəkəriyyə arasında dioloqlar diqqətdən yayınmır. Zəkəriyyə bu

haqsızlıqları qəbul edə bilmir. Xallı maralın ürkək, qayğısız baxışları onu çox düşündürür, sonda Səfərəliyə və dövlət məmurlarına qarşı etiraz edərək maralların hamısını sərbəst buraxır.

Povestdə təbiətə, onun gözəlliklərinə dərin məhəbbət ifadə olunmuşdur. Zəkəriyyənin simasında düzlüyün, mənəvi saflığın qələbəsi ideyası öz əksini tapmışdır. “Təbiətin vurğunu olan Fərman Kərimzadənin mahir qələmi bu povestdə təbiətin gözəlliklərini, peyzaj təsvirini yüksək sənətkarlıqla göstərir, bədii ümumiləşdirmələrlə mənalandırır və oxucusuna estetik zövq aşılayır” [2, 45].

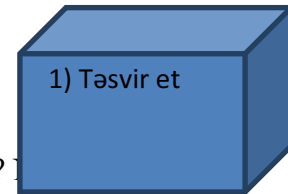
Tədris zamanı müəllim povestin həcmi nəzərə alaraq bir neçə mövzu əvvəl onu oxumağı tapşırıq bilər. Dərs zamanı məzmun üzərində müxtəlif iş üsulları tətbiq edərək povestin ideya-mövzu xüsusiyyətlərini, obrazların təhlilini, müxtəlif xarakterləri, müəllif qayəsini aydınlaşdırmaq olar.

Bildiyimiz kimi, ədəbi əsərlərin tədrisi planlaşdırılmış şəkildə həyata keçirilir. “Hər bir ədəbi əsərin öyrədilməsində iki mühüm mərhələ vardır. Buraya əsərin oxusu, məzmunu üzərində iş və əsərin təhlili mərhələləri daxildir” [5, 218]. İrihəcmli əsərlərin tədrisi zamanı əsərin oxu mərhələsi sinif şəraitində deyil, dərstdən kənar həyata keçirilir. Buna görə də, “Xallı maral” povestinin tədrisi zamanı məzmun üzərində iş və əsərin təhlili mərhələləri olmalıdır.

Povestin məzmunu üzərində iş zamanı müəllim müstəqil şəkildə ən əlverişli olan metodları seçib tətbiq edə bilər. Nəzərə almaq lazımdır ki, bir-birindən maraqlı olan iş üsullarından tədris zamanı istifadə etmək həm dərslə daha maraqlı keçirilməsinə, həm də qarşıya qoyulan məqsədə daha rahat çatmağa kömək edir.

İrihəcmli əsərlərin tədrisi zamanı istifadə edilən əlverişli üsullardan biri **kublaşdırma** adlanır. “Bu metod müəllim mövzunu, situasiyanı və s. tədqiq etmək istədikdə istifadə olunur” [4, 111]. Bu üsulun məzmununa nəzər salsaq, onun qoyulan problemin hərtərəfli araşdırılmasına imkan verdiyini görə bilərik. Burada altı sual olur və hər biri kubun bir üzünə qeyd olunur. Həmin kub qrupa təqdim olunur və ardıcılıqla həmin suallara cavab tapılıb iş vərəqində qeyd olunması tapşırılır. Kubun üzərində uyğun olaraq aşağıdakı suallardan istifadə olunur:

- 1) Təsvir et - O necədir? Onun hansı xüsusiyyətləri var?
- 2) Müqayisə et - O nə ilə (və ya kim ilə) oxşar və fərqlidir?
- 3) Əlaqələndir - O sizə nəyi (və ya kimi) xatırladır?
- 4) Təhlil et - O nədən ibarətdir?
- 5) Tətbiq et - Ondən necə və harda istifadə edə bilərsiniz?
- 6) Lehinə və ya əleyhinə mühakimə yürüt - O yaxşıdır, yoxsa pis?

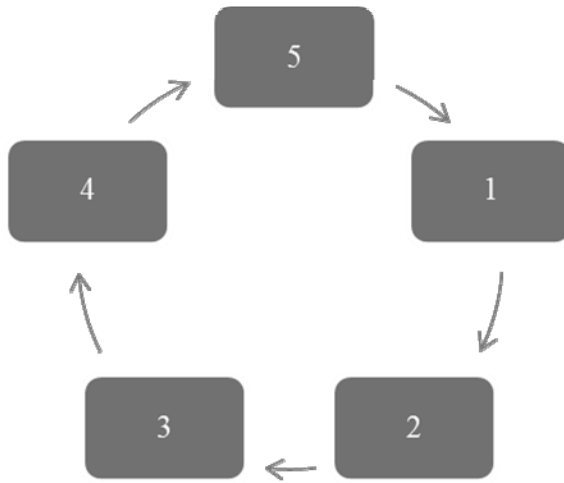
Ardıcılıq qorunsun deyərək suallar kubun üzərində sıra ilə düzülə daha yaxşı olar. Kublaşdırma üsulunu “Xallı maral” povestinə tətbiq edərək Zəkəriyyə və ya Səfərəli obrazlarını təhlil etmək olar. Məsələn, sualları Səfərəli obrazına tətbiq etsək aşağıdakı mühakimələri almış olarıq. Səfərəli orta yaşlı bir insandır. O, dövlət tərəfindən mühafizə olunan qoruğun rəhbəridir. Bəzi xüsusiyyətlərinə görə İsi Məlikzadənin “Dədə pəlid” əsərindəki Piti Namaz obrazını xatırladır. Hər iki obraz yalnız öz xeyrini düşünür, onlara əmanət olunan təbiətə zərər vuraraq öz məqsədləri üçün istifadə edirlər. Əsərdə Səfərəli rüşvətxor, vəzifəsindən sui-istifadə edən və bu kimi digər xüsusiyyətlərinə görə mənfi obraz kimi verilmişdir. Bu sualları Zəkəriyyə obrazına da tətbiq edərək onu xarakterizə etmək olar. Kublaşdırma üsulundan daha çox tədqiqatın aparılması mərhələsində istifadə edilir.

Sözü gedən povestin tədrisi zamanı **konseptual cədvəl** metodundan da istifadə etmək maraqlı olardı. Bu zaman xüsusi cədvəldən istifadə olunur. Onun vasitəsi ilə bir neçə obrazı eyni anda təhlil etmək mümkündür. Bunun üçün müqayisə olunacaq obrazlar müəyyən edilir. Cədvəlin uyğun sütununda qeyd olunur və onların xüsusiyyətləri yazılır. Xüsusiyyətlər yazıldıqdan sonra obrazların müqayisəsi aydınca görünür. Bu metoddan daha çox təhlil mərhələsində istifadə olunur:

Müqayisə olunacaq obrazlar		
Zəkəriyyə:	Bilal:	Səfərəli:
Maral qoruğunun nəzarətçisi, vicdanlı, öz	Raykom işçisi, Səfərəlinin köməkçisi, yaltaq,	Qoruğun mühafizəsinin böyüyü, raykom katibi, rüşvət

peşəsinə sadıq, qəlbi təmiz, səmimi, qorxmaz, öz sözünü deməyi bacaran, təbiəti sevən.	yalnız öz xeyrini düşünən, təbiətə ziyan vurmaqdan çəkinməyən, maralları qorumağa çalışmayan biri.	alan, hər işdə öz maraqlarını düşünən, təbiətə vurulan ziyanlara göz yuman, öz peşəsinə hörmət etməyən, işçilərə qul kimi münasibət göstərən biri.
--	--	--

İstifadə edilə biləcək digər üsullardan biri də **karusel** üsulu ola bilər. Bu üsulun məzmunu belədir ki, hər bir qrup öz iş vərəqlərində qeyd olunan bir və ya bir neçə suala cavab yazır və yazdıqlarını saat əqrəbi istiqamətində digər qruplara ötürürlər. Həmin qruplar da yazılan fikirlərə öz əlavələrini qeyd edir və sonda hər qrupun iş vərəqi özünə qayıdır. Bu zaman qrupların fərqli rəngli qələmlərdən istifadə etmələri daha məqsəduyğundur. Karusel üsulunu sözü gedən povestin məzmunu üzərində iş mərhələsində tətbiq edərək bu sualdan istifadə edə bilərik. “Təbiətin mühafizə olunmasının əhəmiyyəti nədir?”

Tədris zamanı “**iki hissəli gündəlik**” iş üsulu da uğurla həyata keçirilə bilər. Bu üsulun məzmunu cədvəl formasındadır. Cədvəl iki sütundan ibarətdir. Birinci sütunda məzmunu öyrənən tələbələr əsərdən istədikləri yeri seçib qeyd edir, ikinci sütunda isə bu seçimi niyə etdiklərini şərh edirlər. “Xallı maral” povestinin oxusu əvvəlcədən aparıldığına görə bu hissənin seçilməsi üçün şagirdlərə beş dəqiqə vaxt verilir. Bu üsul təfəkkürün inkişafına, motivasiyanın artmasına, yaradıcı tətbiqetməyə kömək edir.

sitat:	Üstündə tək-tük ağ xalları olan, cilalanmış mərmərə bənzəyən dırnaqların, narıncıq daraqla sıgallanmış kimi görünən dərisinin parıltısı itmişdir.
şərh:	Burada maralın rəsmi sanki bir rəssam dəqiqliyi ilə təsvir edilmişdir. Oxucu bu cümləni oxuyan zaman özünü maralın yanında təsəvvür edir.

Məzmun üzərində iş mərhələsi bitdikdən sonra əsərin təhlili mərhələsi başlayır. Ədəbi əsərlərin tədris prosesində mənimsədilməsinin ən mühüm mərhələsi onun təhlil olunması hesab edilir. Ədəbiyyat dərslərinin qarşıya qoyduğu məqsədlər bu mərhələdə reallaşır. Hər bir ədəbi əsərin məzmununda olan mənəvi-əxlaqi dəyərlər, insani keyfiyyətlər, tənqidi münasibətlər təhlil mərhələsində öz əksini tapmış olur.

Əsərin təhlili mərhələsi müəllimdən öz peşəsinə uyğun olan zəngin nəzəri bilik və fəallıq tələb edir. Adını çəkdiyimiz povestin təhlili mərhələsində tələbələr artıq məzmunla kifayət qədər

tanış olmuş sayılırlar. Bundan sonra müəllimin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə birgə əsərin təhlili həyata keçirilir. Bu mərhələdə hər bir iştirakçı müstəqil fikir söyləyib, əsərin ideyasını müəyyən etmək imkanına malik olur. Obrazları səciyyələndirərək onları mənfi və müsbət qəhrəmanlara ayırırlar. Daha effektiv nəticə almaq üçün müəllim xüsusi təhlil sualları da hazırlaya bilər. Məsələn:

- Zəkəriyyə obrazında müsbət keyfiyyətlərin olmasını necə əsaslandırma bilərsiniz?
- Zinyət obrazında Azərbaycan xanımlarına xas olan hansı keyfiyyətlər var?
- Zəkəriyyə nə üçün təbiətə çox bağlı idi?
- Səfərəli obrazını necə səciyyələndirə bilərsiniz?
- Vicdanlı dövlət məmuru, sizcə, necə olmalıdır?

Bu mərhələdə aparılan işlər əsərin dili üzərində olan təhlil ilə davam etdirilə bilər. Müəllim bilməlidir ki, əsərin yazıldığı dövrdən, mühitdən, yazıçı şəxsiyyətindən asılı olaraq hər bir əsərin dilində əhəmiyyətli parçalar, hissələr ola bilər. Bu hissələri tapıb təhlil etmək vacibdir. “Xallı maral” povestinin mövzusu kənd həyatından götürüldüyü üçün burada müasir ədəbi dilimizlə müqayisədə başa düşülməsi çətin olan söz və ifadələr vardır. Yaxşı olardı ki, əsərin oxusunu aparan zaman tələbələr belə sözləri ayrıca qeyd etsinlər. Təhlil zamanı povestin dilində qarşımıza çıxan axur (tövlədə heyvanları yemləmək üçün olan yer), xaşa (kisə), imsiləmək (iyləmək), lığ (palçıq), tubluq (tufəng qabı) və s. kimi sözlər lüğətin və müəllimin köməyi ilə aydınlaşdırılmalıdır.

Sonda bədii əsərin tələbələrdə yaratdığı təəssürat dinlənilib, əsərin məzmun və ideyasının müasir dövrlə əlaqələndirilməsinin aparılması məqsəduyğundur.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan nəsr antologiyası. 5 cildə, V cild, Bakı: “Şərq-Qərb”, 2006, 352 s.
2. Babayeva G.M. Fərman Kərimzadənin yaradıcılıq yolu. Bakı, 2004, 144 s.
3. Elçin. Seçilmiş əsərləri. 10 cildə, VII cild, Bakı: “Çinar-çap”, 2005, 570 s.
4. Veyisova Z.A. Fəal interaktiv təlim: müəllimlər üçün vəsait. Bakı, 2007, 171 s.
5. Yusifov F.A. Ədəbiyyatın tədrisi metodikası. Bakı: “Print-S”, 2015, 293 s.

N.Suleymanova

Teaching methods of narrative “Spotted deer” of Farman Karimzade

Summary

The narrative genre was widespread in 60th years. The subject of a “Spotted deer” narrative was taken from rural life. Here, the writer speaks of various problems. The main character of the work is Zakariya. The writer promotes accuracy, courage in this figure. Love and commitment to nature has shown in the work. Various interactive methods can be used to teach this narrative. Selection of the method during the lesson should be in line with the genre of the work.

During the teaching it is possible to use coarse, carousel, two-part diary methods appropriate to this narrative. During the analysis giving different questions are also apply to methods. Besides this, during teaching working with couples, working with groups, are used. The idea of a narrative is clearly defined. The impression made by students in the work should be listened. Coordination should be made with modern era. The main purpose of the article writing to give students the right directions in teaching.

Key words: literature, narrative, method, nature, teaching, stage

Методы обучения повествовательный «Пятнистый олень» в Фарман Каримзаде

Резюме

Повествовательный жанр был широко распространен в 60-е годы. Тема повести «Пятнистый олень» было взято из сельской жизни, где писатель говорит о различных проблемах. Основным образом повести является Зекери. Писатель обосновывает свою честность и мужество в его лице. Работа показала любовь и приверженность природе. Во время повествовательного обучения можно использовать разные интерактивные методы. Выбор методов во время урока должен соответствовать жанру работы.

Во время обучения может быть возможно использовать кубические, карусельные, двухэтапные ежедневные методы, которые подходят для этого повествования. Во время анализа различные вопросы также включены в методы. Кроме того, во время обучения используется пары работают, работают с группами.

Идея повествования четко определена. Впечатление, произведенное студентами в работе, необходимо выслушать. согласование сделано в современную эпоху. Основная цель статьи - дать студентам правильные направления в обучении.

Ключевые слова: литература, повесть, метод, природа, обучение, этап

Redaksiyaya daxil olma tarixi: 08.02.2019

Çapa qəbul olunma tarixi: 09.04.2019

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Nuridə Muxtarzadə tərəfindən çapa tövsiyə olunmuşdur.